

ACADEMIA ROMÂNĂ

„Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”,
cod SIPOCA 3

Rezultat R3: Studiu de impact realizat al strategiilor și al diferitelor intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior, asupra ofertelor educaționale ale universităților și asupra angajatorilor

Modul 7: Analiza impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale pentru Universitatea "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca, Universitatea Transilvania din Brasov, Universitatea "1 Decembrie 1918" din Alba Iulia - rezumat -

Elaborată de către autor:

Expert piața muncii 7

Prof. Univ. Dr. Tudorel ANDREI

Studiul este parte a proiectului *Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii - Cod SIPOCA 3* și se aliniaza scopului acestuia, *dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice de a elabora politici bazate pe evidențe, pentru îmbunătățirea ofertelor educaționale ale instituțiilor de învățământ superior, precum și o mai bună corelare a acestora cu nevoile pieței muncii*. Tema este de o **importanță** majoră pentru sistemul de învățământ superior românesc, parte a sistemului de învățământ superior la nivel European.

Motivarea temei are la bază faptul că îmbunătățirea ofertelor educaționale ale universităților prin adaptarea la nevoile studenților și la cerințele pieței muncii, reprezintă cheia către implementarea deplină a Procesului Bologna. Proiectul scoate în evidență faptul că în literatura de specialitate există mai multe studii care au semnalat direct sau indirect importanța unui învățământ superior puternic în Română precum și o serie de deficiențe ale acestuia.

Scopul și obiectivele acestei cercetări sunt în deplină concordanță cu obiectivul general al proiectului. Rezultatul preconizat al prezentei lucrări constă în formularea de concluzii și recomandări care să sprijine obiectivele specifice ale proiectului. Lucrarea este cu atât mai **relevantă** cu cât nu se limitează la o singură universitate, ci ia în considerare 3 universități din două regiuni de dezvoltare vecine. Mai mult, așa cum se va observa din lucrare, acestea sunt printre cele mai puțin competitive din Europa.

Ipotezele analitice de la care s-a plecat în elaborarea lucrării sunt următoarele:

- Procesul Bologna a reprezentat principalul motor al reformei procesului educațional la nivelul învățământului superior din România;
- Toate reformele realizate în România începând cu anul 2000 se subscriu Procesului Bologna iar impactul acestora este unul important la nivelul universităților;
- Universitățile sunt parte integrate a regiunilor în care se situează, putând influența mediul socio-economic al acestora și la rândul lor putând fi influențate de diverși factori.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Obiectivele de cercetare se pliază pe activitățile relevante ale modului, respectiv:

- Analiza celor mai relevante strategii/intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior cu impact asupra ofertelor educaționale ale universităților;
- Realizarea unei analize privind dezvoltarea economică a regiunilor, nivelul de angajare și domeniile relevante din această perspectivă;
- Realizarea unei analize a impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților.

În continuare vor fi prezentate câteva **aspecte metodologice** ale lucrării. În primul rând, lucrarea se concentrează pe realizarea unei analize a impactului sistemului Bologna în România. Totodată, va fi analizat impactul strategiilor/intervențiilor specifice implementării acestui proces dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților. Mai mult se va realiza și o analiză la nivel regional. În final, se va propune un cadru de referință pentru evaluarea de impact a strategiilor/intervențiilor destinate învățământului superior.

Lucrarea este structurată după cum urmează:

- Capitolul 1, intitulat *Impactul strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților*, propune o metodologie de evaluare a impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților. Ulterior, inventariază strategiile/intervențiile dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior cu impact asupra ofertelor educaționale ale universităților și selectează cele mai relevante strategii/intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior.
- Capitolul 2, denumit *Dezvoltarea economică a regiunilor, nivelul de angajare și domeniile relevante din această perspectivă* sintetizează coordonatele analizei privind dezvoltarea economică a regiunilor, nivelul de angajare și domeniile relevante din această perspectivă. Ulterior, prezintă rezultatele acesteia.
- Capitolul 3, cu titlul *Analiza impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților. Studiu de caz pentru*

3 universități prezintă modalitatea de elaborare a planurilor interviurilor care urmează a fi realizate cu managementul universitar. Ulterior, analizează rezultatele acestora.

- Capitolul 4, *Propuneri/recomandări de instrumente standardizate pentru evaluarea impactului* prezintă un cadru de referință pentru evaluarea de impact a strategiilor/intervențiilor destinate învățământului superior.

În evaluarea impactului Legii Educației Naționale (LEN) trebuie avută în vedere perioada scurtă de la adoptarea acestei legi și realizarea prezentului studiu precum și faptul că utilizarea unor metode cantitative pentru a analiza impactul LEN asupra ofertei educaționale ridică o serie de probleme metodologice. În literatura de specialitate nu există studii care să măsoare efectele implementării unei legi pe o perioadă scurtă de timp.

În aceste condiții studiul va dezvolta preponderent evaluarea calitativă a impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale.

Prezentul studiu prezintă concluzii deosebit de relevante privind învățământul superior din România, utilizând o abordare originală din cel puțin două puncte de vedere. În primul rând, structura studiului este concepută astfel încât realizează o analiză de impact a celor mai relevante strategii/intervenții destinate învățământului superior pe două planuri: regional și la nivel de universitate. Astfel, universitățile sunt analizate în atât individual cât și în relație cu contextul socio-economic în care activează. În al doilea rând, interviurile realizate cu managementul universitar abordează trei aspecte ale calității: capacitate instituțională, eficacitate educațională, managementul calității. Astfel, impactul strategiilor/intervențiilor asupra ofertelor educaționale ale universităților este analizat într-un context larg, în concordanță cu tendințele la nivel european.

Studiul a pornit de la inventarierea celor mai relevante strategii/intervenții destinate învățământului superior românesc. Acestea sunt: adoptarea sistemului de 3 cicluri de învățământ Bologna, METODOLOGIA de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, adoptarea Cadrului Național al Calificărilor armonizat cu Cadrul European Al Calificărilor, adoptarea

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

sistemului de finanțare pe student, instituirea autonomiei universitare, adoptarea Codului studiilor universitare de doctorat și adoptarea Ordinului nr. 3666/2012 privind aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului.

Lucrarea a arătat că Procesul Bologna a avut un impact major asupra instituțiilor de învățământ superior din România. Toate strategiile/intervențiile destinate acestui sector se înscriu în tendința generală de compatibilizare a ofertelor educaționale la nivelul universităților din Europa.

Aplicabilitatea rezultatelor este incontestabilă. Pe baza rezultatelor analizelor la nivel regional și la nivelul universităților, vor fi prezentate în continuare o serie de recomandări pentru viitoarele strategii/intervenții destinate învățământului superior din România.

În primul rând, este necesară realizarea unor studii privind impactul potențial al strategiilor/intervențiilor planificate. Aceste studii, ar trebui să aibă în vedere toate aspectele ce țin de capacitatea instituțională, eficacitate educațională și managementul calității.

În al doilea rând, având în vedere că unul dintre principalele deziderate ale procesului Bologna este centrarea pe student a procesului educațional, toate strategiile/intervențiile asupra sistemului de învățământ superior ar trebui realizate în concordanță cu această idee. Astfel, în conceperea și implementarea acestor strategii și intervenții este necesară implicarea studenților și organizațiilor studențești.

În al treilea rând, reformele care au ca obiect domeniul cercetării științifice trebuie să țină seama de opiniile tuturor stakeholderilor implicați. Astfel, toate strategiile/intervențiile în acest sens trebuie să fie proiectate împreună cu aceștia.

În final, este necesar ca evaluările de impact să fie parte integrată a strategiilor/intervențiilor destinate învățământului superior. Pentru a fi folositoare în elaborarea altor strategii/intervenții, este necesar ca acestea să respecte un cadru de referință clar și transparent și să implice grupul țintă și stakeholderii. Studiul propune un astfel de cadru de referință în ultima parte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

